

Индикатори иновативних активности, 2016–2018.

Подаци приказани у овом саопштењу представљају резултат истраживања о иновативним активностима у пословним субјектима од 2016. до 2018. године. У истраживању су иновативни пословни субјекти дефинисани као пословни субјекти који су у посматраном периоду увели иновацију производа или процеса, или су имали иновације које су напуштене, односно које још нису завршене.

Резултати истраживања су показали да учешће пословних субјеката са бар једном од наведених врста иновација износи 50,2%. Кључни фактор за иновативне активности одређеног пословног субјекта представља величина тог субјекта. Иновативно је више од 69% великих пословних субјеката, око 62% средњих пословних субјеката, док је малих пословних субјеката нешто више од 47%. Иновативне активности су заступљеније код пословних субјеката који се баве производњом, где је иновације увело више од половине субјеката, док је код услужних делатности иновације увело мање од 50% пословних субјеката.

1. Пословни субјекти према иновативности, делатности и величини

	Укупно	Иноватори	Пословни субјекти који нису увели иновације	Учешће иноватора у %
Укупно	19011	9546	9466	50,21
Мали пословни субјекти	15878	7566	8312	47,65
Средњи пословни субјекти	2544	1573	971	61,83
Велики пословни субјекти	589	407	182	69,10
Производни пословни субјекти	5039	2854	2185	56,64
Услужни пословни субјекти	13972	6692	7281	47,90

У погледу регионалне заступљености, иновације производа и процеса имају готово исто учешће (око 40%), али су неравномерно заступљене по регионима. Регионална заступљеност иновација производа и процеса креће се у распону од 50% (Београдски регион) до 10% (Регион Јужне и Источне Србије).

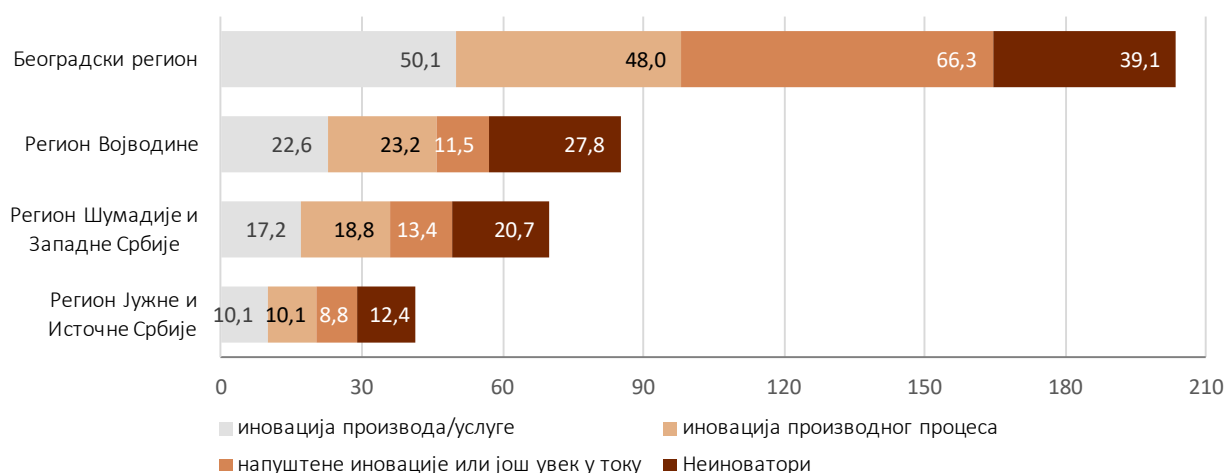
2. Заступљеност врста иновација према територији и величини пословног субјекта

Територија	Величина	Пословни субјекти – иноватори			Неиноватори
		иновација производа/услуге	иновација производног процеса	напуштене иновације и иновације у току	
РЕПУБЛИКА СРБИЈА	Укупно	7554	7519	454	9466
	Мали	6087	5833	394	8312
	Средњи	1142	1321	36	971
	Велики	325	364	23	182
Београдски регион	Укупно	3784	3607	301	3698
	Мали	3142	2895	270	3320
	Средњи	499	556	21	310
	Велики	143	156	10	68
Регион Војводине	Укупно	1710	1741	52	2631
	Мали	1343	1291	31	2265
	Средњи	276	348	13	310
	Велики	92	102	7	56

2. Заступљеност врста иновација према територији и величини пословног субјекта (наставак)

Територија	Величина	Пословни субјекти – иноватори			Неиноватори
		иновација производа/услуге	иновација производног процеса	напуштене иновације или иновације у току	
Регион Шумадије и Западне Србије	Укупно	1296	1411	61	1961
	Мали	985	1062	57	1731
	Средњи	252	282	0	194
	Велики	58	67	4	36
Регион Јужне и Источне Србије	Укупно	764	760	40	1176
	Мали	617	586	36	996
	Средњи	115	136	2	157
	Велики	32	38	2	23
Регион Косово и Метохија	Укупно	...	...	...	...

Граф. 1. Заступљеност врста иновација према територији (%)

3. Пословни субјекти према врсти иновативности и секторима делатности

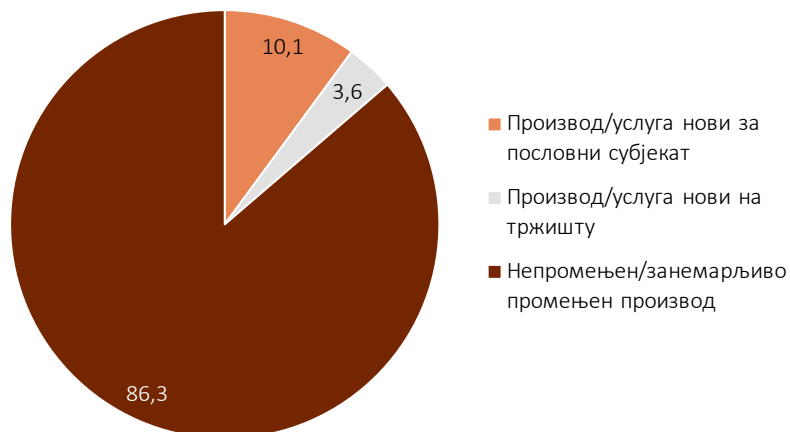
	Иноватори								Неиноватори
	укупно		производа/услуга		производног процеса		напуштених иновација или иновација у току		
	број	%	број	%	број	%	број	%	
Укупно	9546	50,2	7554	39,7	7519	39,6	454	2,4	9466
A – Пољопривреда, шумарство и рибарство	216	49,3	122	27,9	184	42	7	1,6	222
B – Рударство	26	41,9	14	22,6	24	38,7	3	4,8	36
C – Прерађивачка индустрија	2597	58,2	2165	48,5	1922	43,1	92	2,1	1868
D – Снабдевање електричном енергијом, гасом и паром	16	21,3	6	8	16	21,3	0	0	59
E – Снабдевање водом и управљање отпадним водама	141	45	84	26,8	116	37,1	1	0,3	172
F – Грађевинарство	499	42,6	314	26,8	387	33	16	1,4	672
G – Трговина на велико и мало и поправка моторних возила	1486	42,8	911	26,2	1303	37,5	53	1,5	1987
H – Саобраћај и складиштење	421	42	293	29,2	291	29	3	0,3	581
I – Услуге смештаја и исхране	264	44,8	243	41,3	200	34	0	0	325
J – Информисање и комуникације	1757	61,3	1611	56,2	1473	51,4	112	3,9	1111
K – Финансијске делатности и осигурање	103	32,8	94	29,9	85	27,1	4	1,3	211
L – Пословање некретнинама	32	41,6	26	33,8	26	33,8	0	0	45
M – Стручне, научне, иновационе и техничке делатности	1742	48,7	1496	41,8	1286	36	151	4,2	1835
N – Административне и помоћне услужне делатности	235	40,7	164	28,4	196	33,9	12	2,1	343
Q – Здравствена и социјална заштита	11	100	11	100	11	100	0	0	0

Највећа заступљеност пословних субјеката иноватора је у сектору Информисање и комуникације (преко 60%) и у прерађивачкој индустрији (преко 58%).

Удео у укупном приходу од иновација производа/услуга

У структури прихода пословних субјеката иноватора доминира учешће прихода од продаје непромењених или занемарљиво мало промењених производа и износи преко 86%. Учешће од продаје производа/услуга који су нови за пословни субјекат и учешће од продаје производа/услуга који су нови на тржишту збирно износи око 14%.

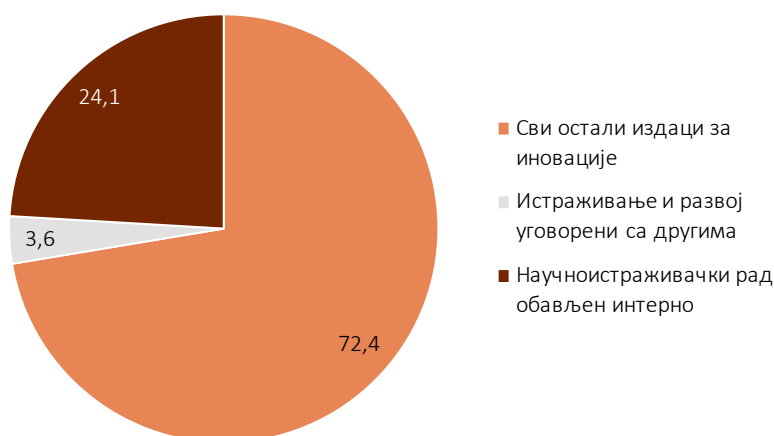
Граф. 2. Структура прихода иноватора (%)

Издаци за иновативне активности

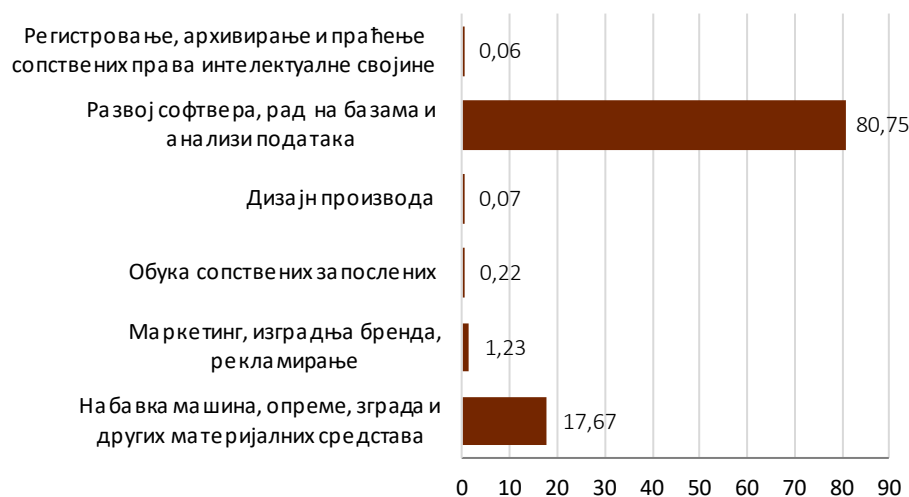
Издаци за иновативне активности укључују улагања у развој нових производа, улагања у увођење новог производа на тржиште, средства усмерена на значајно усавршавање постојећих производа, услуга или процеса, као и средства за иновационе пројекте који још нису довршени. У издатке за иновативне активности спадају текући издаци (плате, опрема, материјал, услуге и сл.) и инвестициони издаци.

Граф. 3. Структура издатака за иновативне активности (%)

Издаци за научноистраживачке активности износе преко 27%, било да су спроведене интерно или у сарадњи с неким другим субјектом, док су сви остали издаци, осим истраживања и развоја, учествовали у укупним издацима са преко 72%.

Граф. 4. Структура укупних издатака пословних субјеката, 2018. (%)

Учешће трошкова за развој софтвера и набавку машина и опреме је преко 98% и представља највећи удео укупних издатака за иновативне активности пословних субјеката, док је свега 1,6% средстава уложено у све остале активности.

4. Значај фактора који су били препрека иновационим активностима

Код већине пословних субјеката постојала је потреба за иновирањем, али нису иновирали због превеликих трошкова или недостатка сопствених финансијских средстава за иновације.

Фактори	Значај			
	висок	средњи	мали	занемарљив
Недостатак финансијских средстава у пословном субјекту	25,50	35,51	18,57	20,42
Недостатак средстава од кредита или приватног капитала	15,34	30,41	21,75	32,50
Тешкоће у добијању грантова или субвенција од државе за иновације	19,35	22,44	25,71	32,50
Превисоки трошкови	29,51	33,34	14,58	22,57
Недостатак квалификованог стручног особља	15,83	30,78	24,49	28,90
Тешкоће у налажењу партнера за сарадњу	12,72	32,45	23,36	31,46
Недостатак приступа екстерном знању	8,65	25,60	30,49	35,26
Неизвесна тражња тржишта за иновативном робом и услугама	22,53	33,62	20,59	23,25
Велика конкуренција на тржишту	20,78	34,05	22,19	22,97
Други приоритети предузећа	15,73	32,85	25,90	25,52

5. Запослени са високим образовањем или образовањем стеченим након факултета (мастер, специјалиста, магистар, доктор наука)

У укупној популацији пословних субјеката око 15% чине они у којима нема запослених са високим образовањем, с тим да су то углавном мали пословни субјекти. Највећи број средњих пословних субјеката запошљава од 1% до 4% високообразованих, док скоро трећина великих пословних субјеката запошљава од 10% до 24% високообразованих кадрова.

	Запослени са високим образовањем или образовањем стеченим након факултета						
	0%	1–4%	5–9%	10–24%	25–49%	50–74%	75–100%
Укупно	15,10	21,16	12,05	16,14	10,40	8,00	17,15
Мали	17,74	20,40	10,16	14,04	10,41	7,76	19,49
Средњи	2,04	26,49	21,11	25,67	9,24	9,43	6,01
Велики	0,34	18,85	23,60	31,58	15,11	8,15	2,38

Методолошке напомене

Истраживање о иновативности пословних субјеката спроведено је на основу репрезентативног узорка. Узорак је алоциран на подручју Републике Србије до нивоа региона, пропорционално броју пословних субјеката. Узорак чини 3 673 мала, средња и велика пословна субјекта. Велики пословни субјекти су обухваћени у целини. Оквир за избор узорка јесу активни пословни субјекти добијени из Статистичког пословног регистра, који садржи 19 011 пословних субјеката. Добијени резултати су пондерисани и израчунати на нивоу популације пословних субјеката.

Анкета о пословним субјектима спроведена је на узорку стратификованом према величини пословног субјекта (мали: 10–49 запослених, средњи: 50–249 запослених и велики: преко 250 запослених), по делатностима (групе делатности према КД 08) и територијалној заступљености до нивоа региона (НСТЈ 2). Реализација узорка износи преко 77%. Од изабраних пословних субјеката, мање од 1% није нађено на адреси, такође, око 1% пословних субјеката није одговорило из неког другог разлога, док је 1% изабраних пословних субјеката било у блокади или стечају. На анкету није одговорило око 20% пословних субјеката.

Републички завод за статистику од 1999. године не располаже подацима за АП Косово и Метохија, тако да они нису садржани у обухвату података за Републику Србију (укупно).

Контакт: suncica.stefanovic@stat.gov.rs, тел.: 011 2410-414

Издаје и штампа: Републички завод за статистику, Београд, Милана Ракића 5
Телефон: 011 2412-922 (централа) • Телефакс: 011 2411-260 • www.stat.gov.rs

Одговара: др Миладин Ковачевић, директор
Тираж: 30 • Периодика излажења: двогодишња